

i Tinget og i Landet kunde hufte Koleraepidemien i 1853—54. Jeg er i dette Tilfælde. Jeg kan ligesom den ærede Minister erindre denne Epidemi. Men de Tal, som den ærede Minister tumlede med, stemme aldeles ikke med mine Erindringer. Den Koleraepidemi, der optraadte her i Landet, indskrænkede sig ikke til 6 Uger. Naar man regner den fra dens første Opgang, dens jævne Stigning, Kulmination og jævne Af-tagen, kort sagt hele den Periode, som Koleraepidemien i videste Forstand omfattede, indskrænkede den sig ikke til 6 Uger, men var udstrakt over et betydelig længere Tidsrum. I København varede Epidemien omtrent 3 Maanedere; og af disse 3 Maanedere var den omtrent i 4 Uger i gradvis Stigning, i 4 Uger besandt den sig paa Kulminationen, og i de sidste 4 Uger baledede den. Alt var der her i København henved 10,000 angrebne, og der var vel en 5—6000 døde. Det højeste Antal angrebne var noget over 300 Personer om Dagen, og det højeste Antal døde paa en Dag var omtrent 200; det var 196. Naar vi altsaa regne, at der var 100,000 eller 120,000 Mennesker til Stede i Byen — i Birkeligheden var der flere Tindbyggere, men der var strømmet mellem 20,000 og 40,000 Mennesker bort, saa at der kun var omtrent 100,000 Mennesker tilbage i København, som ikke vilde eller kunde flygte — saa vil 200 Dødsfald om Dagen paa 100,000 Mennesker svare til 2 Dødsfald om Dagen i en Kommune paa 1000 Mennesker, hvilket vel omtrent er Middeltallet paa Behøere i vore Landkommuner. Dødeligheden i København paa sit højeste vilde altsaa svare til 2 Dødsfald om Dagen i Landkommunerne. Under en Koleraepidemi begraver man imidlertid sigene fra den ene Dag til den anden, de saa ikke Lov at henstaa 2—3 Dage i Ligkapperne, de blive begravede straks. De, der kom i Gaar, blive begravede i Dag, og de, der komme i Dag, blive begravede i Morgen, saaledes gaar det nødvendigvis til under en Koleraepidemi, og navnlig under en Epidemi af den Betydning som den, den ærede Minister omtalte. Men lad os ogsaa antage, at der kan blive liggende sig fra to Dage, det vil kun udgøre 4 Lig i et Lighus paa en Gang i en Kommune paa tusind Mennesker. Det var imidlertid den største Epidemi, vi have haft i dette Aarhundrede i Danmark, og de Tal, jeg sigter til, hidrøre fra det Sted, hvor Epidemien ytrede sig stærkest. Den ærede Minister siger, at der ikke er noget i Vejen for at naa til 30 Lig om Dagen i en Landkommune! Dette svarer ikke til Erfaringerne fra 1853! Det er blot disse historiske Oplysninger, som jeg,

der hører til den Slægt, der kan hufte den sidste store Koleraepidemi, har villet fremkomme med.

Justitsministeren (Melleman):

Det er et fuldstændig urigtigt Regnestykke det ærede Medlem stiller op, naar han tænker sig Dødsfaldene fordelte lige paa hele Tidsrummet, og siger, at saa mange forekom der pr. Dag. Saaledes gaar det ikke til i Birkeligheden. I Birkeligheden sammenklumpe Dødsfaldene sig paa nogle saa Dage midt i Epidemien, naar den kulminerer, og det bekræfter ogsaa Erfaringen fra den Tid. Naar man vil se Dødsliisterne efter, vil det ogsaa vise sig, at i mange Kommuner, f. Eks. paa Amager, og i flere af de om København liggende Kommuner vil det, jeg har sagt, omtrent slaa til. Jeg tror ikke at tage saa meget fejl. Hvad Varigheden angaar, som en Epidemi faar, maa man ogsaa stelne mellem de store Stæder og de mindre Stæder. I en By som København varer den noget længere end i en lille Kommune. Endelig vil jeg ogsaa gøre den Bemærkning, at det ikke forholder sig rigtigt, naar man siger, at Epidemien var stærkest i København, det var den ikke. Der døde procentvis et større Antal af Befolkningen mange andre Stæder her i Landet, end i København.

Tauber: Jeg har netop ikke fremdraget Middeltallet af de døde, aldeles ikke. Jeg har netop sagt, at det største Antal af Dødsfald, som foresaldt paa nogen Dag i København, var 196, altsaa omtrent 200, hvilket svarede til 2 pr. 1000. For øvrigt kan det nok være, at i de mindre Kommuner kan en Epidemi forløbe hurtigere, men forløber den hurtigere, saa vil det ogsaa befindes, at den ikke optræder saa intensivt, som den gjorde i København. De to Ting slaa i Almindelighed i Forbindelse med hinanden. Vi have haft senere hen kortere Koleraepidemier saa vel i København, som andre Stæder i Landet, og de ere forløbne hurtigere, men have ogsaa været mindre intensive end Koleraepidemien i København i 1853.

M. Nielsen: Jeg er ikke rigtig klar over eller i alt Fald forstaar jeg ikke tilstrækkelig tydelig, hvad den ærede Ordfører udtalte med Henyn til de Vædringsforslag, som ere stillede af det Mindretal, hvortil jeg hører, men som jeg for øvrigt ikke skal komme ind paa at begrunde, thi det er gjort saa dygtigt, at jeg ikke finder nogen Anledning dertil. Men jeg er ikke klar over, hvorvidt